

Список використаних джерел:

1. Зязюн І. А. Емоційно-почуттєве в освітніх технологіях і педагогічній творчості / І. А. Зязюн // Єдність раціонального та емоційно-почуттєвого в освітньо-виховних системах: наук.-метод. зб. – Харків, 1996. – С. 10-13.
2. Концепція Нової української школи. URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/nova-ukrainska-shkola-compressed.pdf> (дата звернення: 15.06.2024).
3. Федій О. А. Естетотерапія. Навчальний посібник / О. А. Федій – К.: Центр учбової літератури, 2007. – 256 с.

ВОЛЯНІЮК Анастасія,

*викладачка кафедри педагогіки та психології
дошкільної та початкової освіти,
Херсонського державного університету*

ПРИНЦИПИ РОЗВИТКУ МОТИВАЦІЇ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ У ВОЄННИЙ ЧАС

Розвиток мотивації майбутніх учителів початкової школи у воєнний час потребує особливого підходу, що враховує специфічні виклики та потреби цього періоду. Зробимо спробу охарактеризувати основні принципи, на які доцільно спиратись для розвитку мотивації майбутніх учителів у воєнний час, на прикладі Херсонського державного університету. У 2022 році «у зв'язку з тимчасовою окупацією Херсонщини даний освітній заклад релокований – офіс управління університетом перенесено до міста Івано-Франківськ, а освітній процес відбувається в дистанційному форматі» [1, с.85], станом на 2024 рік місто Херсон належить до територій, на яких ведуться бойові дії [3], тож Херсонський державний університет працює в режимі двох офісів (у м. Херсоні та

Івано-Франківську), а здобувачі спеціальності 013 Початкова освіта продовжують навчатись за допомогою цифрових технологій.

Релокація ЗВО та потреба дистанційного навчання однозначно впливають на мотиваційну сферу майбутніх педагогів, тому ми вбачаємо необхідним визначити ключові принципи ефективного розвитку мотивації майбутніх учителів початкової школи у воєнний час: принцип підтримки, принцип професійного розвитку, залучення до практичної діяльності, принцип інноваційності, соціальної залученості та принцип інтернаціоналізації. Розглянемо детальніше кожен з зазначених нами принципів:

Принцип підтримки для розвитку мотивації, на нашу думку, має охоплювати психологічну та педагогічні складові. Психологічна підтримка майбутніх учителів початкової школи фокусується на створенні безпечного середовища, наданні можливостей для вираження емоцій та отримання психологічної допомоги, на розвитку навичок саморегуляції та стресостійкості, а педагогічна підтримка у Херсонському державному університеті здійснюється шляхом кураторства, наставництва, через доступ до методичних матеріалів та ресурсів тощо.

Принцип професійного розвитку майбутніх учителів реалізується через можливість неперервної освіти, зокрема, продовження навчання після першого (бакалаврського) рівня вищої освіти на другому (магістерському), додаткові освітні можливості – наприклад, сертифікатні програми або курси різноманітного спрямування від університету.

Зауважимо, що принцип залучення до практичної діяльності для розвитку мотивації майбутніх учителів реалізується з урахуванням місцезнаходження здобувача. Наприклад, якщо майбутній педагог знаходиться на підконтрольній Україні території або за кордоном, то має можливість проходити практику в очному форматі. Якщо ж здобувач знаходиться на окупованій території / території бойових дій, то може проходити практику дистанційно в українському закладі

освіти. Цей принцип дозволяє здобувачу отримати необхідний педагогічний досвід незалежно від обмежень.

Принцип інноваційності для розвитку мотивації вбачаємо у постійному залученні цифрових технологій та у доступі до найновіших наукових розробок в сфері освіти (проведення досліджень, участь у наукових конференціях, доступ до публікацій SCOPUS, WebOfScience тощо). На основі наших попередніх спостережень, стверджуємо, що «використання інформаційно-комунікаційних технологій, освітніх онлайн-платформ стимулює здобувачів освіти до навчання, викликає інтерес» [2, с.56], а отже – напряду впливає на розвиток мотивації.

У воєнний час вважаємо доцільним виокремити принцип соціальної залученості для розвитку мотивації, який полягає в активній громадській позиції майбутніх учителів, у формуванні навичок співпраці у колективі та з широкою громадськістю. Наразі чітка громадська позиція є обов'язковою для педагога, який формуватиме майбутні погляди підростаючого покоління українців.

Також ми виокремлюємо принцип інтернаціоналізації, як такий, що сприятиме розвитку мотивації майбутніх учителів. Здобувачі вищої освіти мають можливості стати учасниками академічної мобільності різного рівня та тривалості (семестрові стажування, літні школи, поїздки для участі у конференціях, форумах, тренінгах тощо), долучитись очно або дистанційно до навчальних або наукових заходів, отримати досвід навчання або роботи у європейській системі освіти. Попередні наші дослідження дають підстави вважати, що «більшість здобувачів педагогічного факультету Херсонського державного університету позитивно налаштовані до міжнародної діяльності та виявляють інтерес до різних форматів взаємодії (особливо, академічної мобільності та занять з іноземними викладачами)» [4, с.55]. Зауважимо, що респонденти продемонстрували гнучкість та широту мотиваційної сфери, за результатами «в опитуваних переважають пізнавальні, комунікативні та рекреаційні мотиви, також визначальним є свідоме бажання допомагати іншим та спрямованість на професійний розвиток» [4, с.55].

Тож, принцип інтернаціоналізації є перспективним для розвитку мотивації майбутніх учителів початкової школи.

Отже, на основі попередніх досліджень ми визначили такі ключові принципи ефективного розвитку мотивації майбутніх учителів початкової школи у воєнний час: принцип підтримки, принцип професійного розвитку, принцип залучення до практичної діяльності, принцип інноваційності, принцип соціальної залученості та принцип інтернаціоналізації. Вважаємо, що список не є вичерпним, його можливо доповнювати залежно від особливостей конкретної освітньої програми та здобувачів. Важливо розуміти, що ключові принципи розвитку мотивації майбутніх учителів початкової школи мають використовувалися комплексно, адже лише в такому разі система роботи буде ефективною в умовах воєнного часу.

Список використаних джерел:

1. Воляннюк, А. С. Особливості мотивації майбутніх педагогів на етапі вступу до релокованого закладу вищої освіти в умовах війни. Педагогічна компаративістика і міжнародна освіта – 2022 : виклики і перспективи в умовах турбулентності світу: матер. VI Міжнар. наук. конф. (м. Київ, 4 листопада 2022 р.). Ін-т педагогіки НАПН України; Київ; Тернопіль: Крок, 2022. С. 85-88. DOI: <https://doi.org/10.32405/978-617-692-729-7-2022-296>. ISBN 978-617-692-729-7.
 2. Воляннюк А. Розвиток сталої мотивації у майбутніх вчителів початкової школи в умовах змішаного навчання. OpenEdu. 2021. № 10. С. 56–66. URL: <https://doi.org/10.28925/2414-0325.2021.106> (дата звернення: 11.05.2024)
 3. Наказ від 22.12.2022 № 309 Про затвердження Переліку територій, на яких ведуться (велися) бойові дії або тимчасово окупованих Російською Федерацією. URL: <https://ips.ligazakon.net/document/Re39004> (дата звернення: 22.05.2024)
 4. Петухова Л. Є., Воляннюк А. С. Мотивація майбутніх педагогів до здійснення міжнародної діяльності в контексті євроінтеграційних процесів.
- НАУКОВИЙ ЧАСОПИС НАЦІОНАЛЬНОГО ПЕДАГОГІЧНОГО

УНІВЕРСИТЕТУ ІМЕНІ М. П. ДРАГОМАНОВА. Серія 5. Педагогічні науки: реалії та перспективи. Збірник наукових праць. М-во освіти і науки України, Нац. пед. ун-т імені М. П. Драгоманова. Спецвипуск. Том 2. Київ: Видавничий дім «Гельветика», 2022. С.50-57.

ГАЛУШКОВА Марія,

*здобувачка вищої освіти освітнього ступеня «Магістр»
Бердянського державного педагогічного університету*

Науковий керівник: ЛЕСИК Анжеліка,

*кандидатка педагогічних наук, доцентка кафедри педагогіки
Бердянського державного педагогічного університету*

ФОРМУВАННЯ ІННОВАЦІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ПОЧАТКОВИХ КЛАСІВ

У сучасному світі важливою складовою професійної підготовки майбутніх учителів початкових класів є інноваційна компетентність. Ця компетентність передбачає здатність вчителя проєктувати, створювати та впроваджувати нові підходи, методи та технології в освітній процес. Інноваційна компетентність сприяє розвитку творчого, інтелектуального та мотиваційного потенціалу особистості вчителя. Ефективною складовою педагогічної діяльності є саме інноваційна компетентність вчителя початкової школи, його вміння розв'язувати стандартні та проблемні ситуації, що виникають під час освітньої діяльності, готовність до результативних дій та самовдосконалення.

Поняття «інновація» означає створення чогось нового, модернізацію та впровадження якісних змін, новизну в певній сфері діяльності. У застосуванні до освітнього процесу інновація означає впровадження нових цілей, змісту, форм і методів навчання і виховання в організацію спільної діяльності вчителя та учнів.